

HRAD OKOŘ

Trojrozměrný model výstavného hradu postaveného na nevysokém čedičovém ostrohu a obtékaného ze tří stran Zákolanským potokem dnes připomíná jeho původní rozlehlost i pevnostní charakter. Nejstarší zástavba rozmístěná na ostrohu byla v průběhu dob od poloviny 14. století postupně rozšiřována o nové křídlo přistavěné pod skalním masivem a připojené k hradební zdi na jižní straně i o rozsáhlé opevnění dolního hradu s hospodářskými objekty. To bylo umožněno „přehozením“ potoka, který se pak dotýkal hradu jen na jeho východní straně. Hradební zeď na jižní straně byla přerušena stavbou pivovaru. Ten a další stavby u jihovýchodní bašty a u severozápadní bašty odvál čas. Zanechal nám však možnost uplatnit fantazii a spolu s odbornými průzkumy vytvořit představu možné zástavby. Práce paní doktorky Dobroslavy Menclové byly podnětem pro naše zpracování podoby hradu tak, jak mohl vypadat v 15. a 16. století, tj. před posledními úpravami ovlivněnými novým stavebním slohem – renesancí.

I. Popis modelu

Model je zpracován v měřítku 1:250, je rozsáhlý a má řadu objektů i značné výškové členění. Na 24 stranách je umístěno 411 barevných dílů (což představuje 683 kusů) a na dalších třech stranách 23 nebarevných dílů (tj. 24 kusů).

Model hradu je rozčleněn na 3 části a doplňkovou čtvrtou část tvoří formanské vozy. Číslo dílů jednotlivých částí jsou podložena různými barvami:

Část „a“: dolní hrad (čísla dílů jsou podložena žlutou barvou)

- obsahuje:
- aa – jihovýchodní bránu číslo 1 včetně bašty a jižní zástavby
  - ab – pivovar
  - ac – napajedlo
  - ad – severozápadní baštu včetně zástavby

Část „b“: horní hrad (čísla dílů jsou podložena světle modrou barvou)

- obsahuje:
- ba – 2. bránu včetně příhrádku
  - bb – 3. bránu s baštou

bc – 1. nádvoří se studniční věží
 bd – vstupní křídlo se 4. bránou
 be – útočištní věž
 bf – jižní palác
 bg – druhé nádvoří
 bh – západní palác

Část „c“: terény dolního hradu a ostroh (čísla dílů jsou podložena zeleně)

obsahuje: všechny terény s výjimkou terénů horního hradu

Část „d“: formanské vozy (čísla dílů jsou podložena fialově)

obsahuje: díly pro stavbu dvou formanských vozů

II. Návodné kresby

Grafické zpracování jednotlivých částí na návodných kresbách je podloženo bleděmodrou barvou a vyznačení čísel jejich dílů je podloženo barvou příslušné části. Model obsahuje návodné kresby NK1 – NK12. V situaci jsou vyznačeny značkou pohledového záběru návodné kresby s čísly NK1 – NK11.

III. Situace

Situace je celkové vykreslení tvaru objektů a rozsahu jednotlivých částí se zakreslením čísel dílů (pokud jde o terénní díly, mají před číslem dílu tečku). Doporučujeme, aby si stavitelé modelu nechali situaci zvětšit na 150%, nebo si ji stáhli ve skutečné tiskové velikosti z našich stránek (viz „**Stažení souborů**“). Při stavbě si pak budou moci jednotlivé dílčí práce jako půdorysné osazení a směry navázání jednotlivých částí přímo na situaci ověřovat a případně je i korigovat.

IV. Přípravné práce

Přípravné práce doporučujeme provést vždy pro jednotlivé objekty zpracovávaných částí. Zrychlí to stavbu. Nařezávání lomových (ohybových) hran z líce tisku je kresleno plnou čarou opatřenou mimo kresbu dílu černou šipkou, jejíž špička směřuje na lom. Nařezávání lomových hran z rubu tisku je kresleno čerchovanou čarou (-.-.-), výřezy plochy z dílu jsou značeny červenou úhlopříčkou a prořezy červenou čarou. Číslo nebarevných dílů mají jako doplňující znaménko černou výraznou tečku. U dílů spadajících do části „b“ jsou čísla dílů v jednoduchém kroužku, u čísel dílů části „c“ ve dvojitém kroužku. V návodných kresbách jsou některé díly kresleny tečkovaně. Sdělují tak rozsah a umístění dílu, který na návodné kresbě není zakreslený, protože by zakrýval díly jiné.

V. Umístění dílů na jednotlivých stranách

Část „a“

Číslo dílů	Strana
1 (4x), 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 (2x), 12, 13, 14 (3x), 15 (2x), 16 (2x), 18, 19, 20, 20*, 21, 22, 23, 24	16
1 (2x), 8 (2x), 25, 26, 28, 29, 30, 30*	17
10, 11, 27 (14x), 31, 31*, 32, 33, 34 (2x), 35 (7x), 36, 37, 38, 39, 40 (2x), 40* (2x), 41, 42, 43 (2x), 44, 45, 46, 47, 58 (3x), 62, 63 (2x), 128, 129, 130 (3x)	18
48, 48*, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57 (3x), 58	19
58, 59 (8x), 60 (7x), 61 (4x), 64, 64* (3x), 65 (13x), 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 77 (4x), 78, 79, 80 (2x), 81	20
82, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 93 (3x), 94 (2x), 97, 104*	21
87 (13x), 90, 91, 91*, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 109 (3x), 110, 127, 132	22
73 (4x), 92, 108, 111, 112, 113 (2x), 114, 115, 115*, 116, 117 (2x), 118 (2x), 119, 120, 121, 122 (4x), 123, 124, 125, 126, 131	23
133, 134	24

Část „b“

Číslo dílů	Strana
1, 2, 4 (13x), 6, 7, 8, 9, 10 (2x), 12, 14, 15, 17, 187 (2x)	1
3, 4 (12x), 11, 13, 16, 18, 19, 21, 185, 186	2
4 (2x), 5, 5*, 20 (5x), 22, 23, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 74, 75, 77, 188	3
24, 25, 26, 27 (2x), 28, 29 (2x), 30, 31, 32, 35, 41, 43, 44, 45, 46 (4x), 47 (2x), 48, 48*, 49 (2x), 50, 51 (2x), 52, 53, 54 (2x), 61, 62, 76	4
55, 58, 59, 60 (11x), 63, 65, 66 (7x), 67, 68 (2x), 72 (2x), 73	5
56, 57, 64, 69 (2x), 70 (2x), 79, 81, 82, 90, 91, 98, 99, 101, 111, 119, 178	6
43*, 55* (3x), 78, 83, 84, 85 (2x), 86 (3x), 87 (12x), 89 (3x), 92, 93 (4x), 94 (7x), 95 (3x), 96 (3x), 100, 113, 115, 116, 117, 118	7
102, 103, 104, 105, 106, 107 (2x), 108, 109, 119, 120, 121, 122, 125 (2x), 126 (8x), 151, 159, 177, 190, 192	8
127, 137, 138, 145, 146, 147 (4x), 148, 149, 150, 152, 153, 156	9
71 (2x), 128*, 129, 133, 134, 135, 136, 139, 140, 146*, 155, 157, 158, 160 (7x), 162 (15x)	10
124, 131, 132, 141, 142, 143, 144, 144*, 154, 161, 163, 164 (3x), 166, 167, 168 (3x), 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 179, 180, 181, 182, 184 (2x)	11
97, 114 (3x), 183, 207	12
202 (11), 203 (2x), 204 (3x), 205 (11x)	23
195, 196, 197, 198, 206 (8x)	24
78•, 110•, 122•, 123•, 165•, 193•, 194•	25
1•, 40•, 42•, 44•, 110• (2x), 112•	26
23•, 43•, 158•, 189•, 200•, 201•, 208•	27

Část „c“

Číslo dílů	Strana
18, 19, 21, 22, 23, 28, 30, 31, 36, 40, 41, 48	12
1, 2, 3, 4, 5 (6x), 6 (2x), 7, 7•, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 50, 51	13

14, 27, 32, 42, 43, 44, 45, 46•, 47	14
20, 25, 26, 35, 37, 38, 39	15
55•	24
34•, 49•	25
29•, 52•, 53•, 54•	26
26•, 33•, 56•	27

Část „d“

Číslo dílu	Strana
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 (všechny díly 2x)	23

VI. Stavba modelu

Část „b“ – Horní hrad

Číslo dílu jsou podložena modrou barvou. Nejprve si na ruby některých dílů přenesete rysky, ke kterým budete připojovat další díly. Rysky jsou na líci tisku zakresleny na okrajích dílů, mohou být vodorovné i svislé a označené jsou písmeny velké abecedy. Rysky A-A přenesete na díly 1, 1•, 3, 5 a 23, A1-A1 na díl 1, 2 a 110•, B-B na díl 5, C-C na díl 1, D-D na díl 9, E-E na díl 56, G-G na díly 78 a 78•, H-H na díly 122 a 122•, J-J na díl 3, K-K na díl 145, K1-K1 na díly 145 a 146, M-M na díl 78, P-P na díl 78• a 111 a U-U na díly 158 a 158•. Při práci použijete návodné kresby NK1 a NK5.

Díl 1 přilepíte na 1• a díl 2 přilepíte chlopní bez hvězdičky na větší vnitřní stranu zdi (viz NK1 a NK5). Na rub větší části dílu 1 přilepíte díl 4 (7x) a jeden díl v místě ohybu opět jen na větší část dílu 1. Jeden díl 110• přilepíte na rub dílu 1 na svislou rysku C-C. Natřete lepidlem všechny volné chlopně zubů hradby, díl 1 vytvarujete, překlopíte a spojíte. Jednak zuby i menší část s dílem 2 a posledním osmým dílem 4. Nakonec uzavřete „sílu zdi“ na obou stranách hradby a na vyznačené místo na dílu 1• přilepíte opatrně technickou chlopeň 208•. Zpracujete díl 77, přilepíte z rubu

na 74, ke kterému připojíte ještě díly 75 a 76. Hotový arkýř z dílů 74-77 přilepíte na vyznačené místo na dílu 1. Na hradební zuby hradby 1 osadíte zpracovanou krytinu 202. Jednotlivé díly si vyzkoušíte před lepením a najdete pro ně správné umístění.

Závěrečnou prací na této hradbě je osazení zábradlí (není na návodných kresbách hradby 1 zakresleno), tj. dílů 195, 196, 197 a 198, které zkompletujete a přilepíte na vyznačený okraj ochozu hradby. Zpracování zábradlí můžete provést dvěma způsoby. První ponechává díl tak, jak je nakreslen, druhý počítá s odstraněním „vzduchu“ a zachovává jen dřevěnou konstrukci. Rozdíl mezi nimi je vidět na NK6, kde jsme nakreslili obě varianty. Ta druhá je ovšem pracnější. Hotovou, mírně zalomenou, hradbu zatím odložíte.

Obdobně jako dokončenou hradbu z dílů 1, 1•, 2 a 4 (9x) budete postupovat při stavbě dalších hradeb stejného typu. Začnete dílem 3, do kterého vlepíte zkompletované okno 20, bránu z dílů 185 a 186, dvě žebra 110• přilepíte na svislé rysky J-J a vodorovné A-A. Technickou chlopeň 193• přilepíte na díl 3 na vodorovnou rysku J-J. Dále zpracujete osm hradebních zubů, tj. dílů 4, a spojíte vnitřní část zdi v jejím zalomení. K hradbě 3 připojíte tzv. Studniční věž, kterou si připravíte. Zpracujete dva díly 20 a přilepíte z rubu na díl 18, který půdorysně uzavřete jeho čtvrtou stranou, tj. dílem 19 a rozestavěnou věž připojíte k hradební zdi, tj. k dílu 3. Horní část věže nasunete do zdi 3 a věž k ní celou přilepíte. Zkompletujete střechu věže 22, přilepíte k ní spodní díl 21 a jím střechu osadíte na věž. Na hradební „zuby“ osadíte 11 dílů 205 a zábradlí 196 tak, jak jsme tuto práci popsali u hradby z dílu 1. K dílu 3 teď připojíte terén 1. nádvoří, tj. díl 23, k dílu 23 a 3 připojíte hradbu 1 a k ní a dílu 23 přilepíte svislé žebro 23•.

Na rub dílu 30 přilepíte zpracované okno a dveře, tj. 26, 27 (2x) a 28, a vstupní branku z dílů 24 a 25. Na vnější líc dílu 30 ještě osadíte dvě okna s okenicemi 29. Zkompletujete střechu 31, osadíte na díl 30 a objekt připojíte k celku, tj. lepíte na vyznačená místa na dílu 23 a k hradbě 3. Zpracujete komín 35 a osadíte na 31. Pokračujete pavlačí. Zkompletujete zábradlí 32, přilepíte k 33 a připojíte podhled 34. Hotovou pavlač osadíte na celek, tj. díly 30, 3 a arkýř 74

Nezapomínejte si po celou dobu při vytváření větších a nepravidelných celků ověřovat správnost půdorysného tvaru přiložením stavby na situaci. Práci na části „b“ teď přerušíte a postavíte tzv. refektář, což je stavení dolního hradu, tedy části „c“.

Zpracujete okna 5 (6x), okna 6 (2x), střílnu 2, branku z dílů 3 a 4 a vše připojíte na rubovou stranu dílu 1 (viz NK1). Díl 9 přilepíte na díl 8 a díl 11 na díl 10. Obě střechy

spojíte a osadíte na díl 1 a celou stavbu připojíte k hradební zdi části „b“, tj. k dílům 1 a 1*. Na střechu 8 osadíte zkompleťovaný komín 50 a na střechu 10 druhý komín 51. Vzniklý útvar zafixujete terénem c13, který přilepíte na vyznačená místa na dílech c1, b3 a b18. A nyní se opět vrátíte ke stavbě horního hradu, tj. části „b“ a zahájíte stavbu třetí brány.

Zkompleťujete dvě střílny 187 a přilepíte z rubu na díl 5, na který ještě připojíte vytvarovaný oblouk brány, tj. díl 6, který k dílu 5 lepíte chlopni s nakreslenou hvězdičkou (cesta branou stoupá na první nádvoří). Na díl 5 ještě přilepíte šest hradebních zubů, tj. dílů 4, a nakonec i vnitřní stranu brány, tj. díl 5*. A teprve teď překlopíte díl 5 obdobně, jako při práci na hradbě dílu 1. Přitom současně spojíte vznikající nároží a vnitřní zeď připojíte i k oblouku 6. K bráně připojíte sestavený díl 7, do kterého jste vlepili jeden „zub“ 4. Zpracujete dvě okna 10 a přilepíte je z rubu na díl 9. Vytvarujete oblouk 11, přilepíte jej na vnitřní líc zdi 12, k němu ještě další vnitřní stěnu 13 a půdorysně zafixujete dlažbou 14, kterou lepíte zatím na 12 a 13. Vzniklý prostorový útvar připojíte k vnějšímu průčelí brány, tj. k dílu 9, a ten spojíte s rozestavěnou branou, tj. lepíte 13 k 5*, 14 k 5* a 9 na 5* a 5. Průchod branou zakryjete jeho stropem 15, který přilepíte na díly 5*, 12 a 13. Zkompleťujete střechu 17 a osadíte ji na díly 9 a 5*.

Zkompleťujete padací most 37, jeho konec vytvarujete a oblepíte jím jeho osu (z kuchyňské špejle nebo kulatého párátko) tak, jak je zakresleno na jeho nákresu dílu 36. Most zatím odložíte a zkompleťujete hradební zeď 38. Teď provedete osazení mostu, který prostrčíte zdí 7 a stěnou 9. Most bude před branou a nebude se dotýkat dílu 7. Pak na špejli nasunete připravenou zeď 38, kterou jste natřeli lepidlem v místě, kde ji připojíte k bráně. Most se špejlí nepříjde s lepidlem do kontaktu a bude se proto lehce zvedat i sklápět. Celek doplníte dnem příkopu pod mostem, tj. dílem 16, který lepíte na díly 5, 38 a 7. Konfiguraci zdí 3 a 5 zajistíte dílem 188, který přilepíte na jejich terénní chlopni. Celek ještě doplníte cestou z 1. nádvoří do vstupního křídla, tj. dílem 97, který přilepíte na 23* a 9. Současně připojíte hradební zeď 8, ke které přilepíte poslední dva „zuby“ 4, a to ke zdi 7 a ke zdi 9. Úpravu hradeb dílů 5, 7 a 8, tj. osazení krytiny na „zuby“, provedete stejně jako u předchozích hradeb díly 206 (8x), 203 (2x) a 204 (3x). Již „navyklym“ způsobem zpracujete zábradlí 197 pro hradbu z dílů 5 a zábradlí 198, které přilepíte na díl 9.

Další prací bude dokončení prvního nádvoří včetně podnože jeho skalního masivu. Zpracujete zeď 39 a vlepíte ji mezi zeď 38 a hradbu 8, na kterých jsou místa

pro přilepení vyznačena. Komplex brány teď připojíte k již hotové části a budete lepit hradbu 5 na hradbu 3 a k 23, 9 k 23 a k 23•. Dbejte při tom na půdorysné ověřování na situaci a rovněž na dodržování svislosti stěn. Je to pro konfiguraci stavebních celků velmi důležité. Pokračujete skalním útvarem. K dílu 40• přilepíte díl 41 a k němu postupně terénní díly, a to díl 100, k němu a k 41 díl 99 a k němu a 41 díl 98. K dílu 40• přilepíte nezkompletovaný díl 42•, na který přilepíte terénní díl 98 a pak díl 42• zkompletuje. Vzniklý prostorový útvar teď připojíte k celku. Je to náročná práce, proto pracujte pomalu a přesně. Díl 42• přilepíte na 23•, díl 98 na vyznačené místo na dílu 1 a dolní chlopně dílů 99 a 100 na cestu 97, kde je místo na přilepení rovněž vyznačeno. Rozestavěnou část horního hradu zatím odložíte a budete se věnovat vstupnímu křídlu.

Na vyznačené místo dílu 44• přilepíte díl 44. Zpracujete a z rubu přilepíte na 44 díly 45, 46 (4x), 47 (2x) a dveře 119. Na rub dílu 50 přilepíte zpracované dveře 53. Vytvarujete díly 48 a 48* a přilepíte na rub 49 (2x). Díl 50 zkompletuje a přilepíte chlopni s hvězdičkou na díl 49, který má rovněž označení hvězdičkou, a pak vzniklý prostorový útvar přilepíte na oblouky vrat 49 nejdříve na straně, kde je oblouk 48*, pak spojené díly 44 a 44• půdorysně zkompletuje a přitom připojí i druhou stranu průjezdu 50 jeho dílem 49 s obloukem 48. Zpracujete vrata 51 a přilepíte na vyznačená místa dílu 48*, tj. vchodu z prvního nádvoří. Zkompletuje střechu 52, komíny 54 (2x) a nejprve osadí na stavbu, tj. na díl 44, střechu 52 a na vyznačená místa podle návodné kresby oba komíny. Hotové vstupní křídlo se čtvrtou branou připojí k celku a lepí je postupně na díly 8, 97, 100, 40• a 41. Nezapomeňte ověřovat půdorysnou správnost vaší práce.

Jižní palác začnete přilepením dílu 78 na díl 78• a zpracováním řady oken a dveří, které přilepíte na rub dílu 78. Jsou to díly 87 (10x), 86, 85 (2x), 89 (3x), 93 (4x), 94 (7x), okno z dílů 95 a 96 (3x) a dveře 164. K dílu 78 připojí díl 79, ke kterému jste přilepili zpracované okno 86 a díl 79 přilepíte na rysku G-G dílu 78. Do stavby zalepíte žebro 112• na rysky M-M. Do dílu 90 přilepíte z rubu dvě zpracovaná okna 87, jedno 86 a doplníte dílem 91, zastřešíte dílem 92 a zatím odložíte.

Zkompletuje střechu jižního paláce 81 a osadí postupně na 78, ke kterému připojí díl 90 se zastřešením 92, které přilepíte na vyznačené místo na dílu 81. Na střechu 81 ještě osadí zpracované komíny 82, 83 a 84. Velmi opatrně a pečlivě provedete připojení jižního paláce k již postavenému celku. Do této práce patří i stavba propojující jižní palác se skalním útvarem 1. nádvoří. Tato stavba je umístěna

na dílu 41 a začnete tím, že k dílu 43• připojíte díl 43, do kterého jste před tím osadili zpracované okno 62 a dveře 61 a ten připojíte k paláci na vyznačené místo na dílu 79 a k dílu 78. Zkompletujete střechu 43* a připojíte k celku, tj. k dílům 43, 43•, 79 a 78. A teď už můžete jižní palác nasunout k a na již postavený celek. Díl 43 lepíte na 41, ke kterému současně připojíte díly 79 a 78. Na vyznačené místo na dílu 78, k dílu 41 a na vyznačené místo na dílu 44 přilepíte díl 101.

Pokračujete zástavbou podél stoupající cesty ze vstupního křídla na druhé nádvoří, orientujete se na situaci a návodnou kresbou NK9. Z té jsme „vyjmuli“ hradební zeď spojující vstupní křídlo se západním palácem, aby se tím otevřel pohled na cestu na druhé nádvoří a její zástavbu.

Dvě zpracovaná okna 107 a zkompleťovaný vstup do objektu z dílů 108 a 109 přilepíte z rubu na díl 102, ten vytvarujete a zpracujete tak, že jeho koncové chlopně přilepíte na rysku T-T na jeho zadní straně. Zkompletujete střechu 103, osadíte na stěny 102 a doplníte stříškou 104 na jeho vstupní přístavbě. Pak stavbu doplníte předloženým schodištěm, které sestavíte ze zpracovaného dílu 106, ke kterému a k dílu 102 připojíte díl 105. Dokončený objekt přilepíte k již hotové hradní části, tj. lepíte díl 102 na díly 44, 101 a 78.

Pokračujete schodišťovou věží a k rozloženému dílu 113 přilepíte okna 114 (3x) a vchod zkompleťovaný z dílů 115 a 116. Pak věž půdorysně uzavřete, zakryjete dílem 117 a na ten osadíte zpracovanou střechu 118. Hotovou věž přilepíte na vyznačené místo na dílu 78 a připojíte ke stavbě sousední, tj. k dílům 102 a 104. Pod oba objekty a ke vstupnímu křídlu a jižnímu paláci teď připojíte cestu vedoucí na druhé nádvoří, tj. díl 111. Ten přilepíte postupně na díly 44, 102, 78 a současně i na díly 102, 105, 106 a 113. K dílu 111 ještě připojíte žebro 194•, které přilepíte i na díl 78, a další žebro 189•, které rovněž lepíte na 78. Dokončíte zástavbu cesty a do domku 119 zalepíte zpracované dveře 120. Domek pak přilepíte k věži 113, dílu 78 a na cestu 111. Na ni, k domku 119 a k jižnímu paláci 78 ještě připojíte vytvarovaný terén 121 (není na návodné kresbě). K jižnímu paláci připojíte krátkou spojovací hradbu se západním palácem. K rozloženému dílu 183 přilepíte dvě zpracované střílny 184, pak díl 183 zkompletujete a připojíte k jižnímu paláci na vyznačené místo na dílu 78.

Další samostatnou prací je stavba západního paláce. Podporou při práci vám budou návodné kresby NK9 a NK10.

K dílu 158 připojíte díl 158• a k oběma ještě díl 157. Všechny tři díly necháte rozložené a na jejich rub přilepíte okna a dveře. Na díl 157 lepíte díl 160 (2x), na díl

158 díly 160 (5x), 161, 162 (15x), 163 a 164 (2x). Celek půdorysně vytvarujete, orientujete se při tom podle situace a návodných kreseb, uzavřete a zalepíte do něj na rysky U-U žebro 165•. Zkompletujete střechu 169 a připojíte k ní štít 170. Druhý lomený štít zpracujete z dílu 167, který připojíte na 166 a i ten připojíte ke střeše 169. Pak střechu osadíte na stěny 158 a 157. Štít 166 a 167 lepíte na díl 157, štít 170 na díl 158. Zkompletujete komíny 171 a 172 a osadíte je na vyznačená místa na střeše 159. Na štítový díl 166 přilepíte jedno zpracované okno s okenicí 168 a na štít 170 další dvě okna 168. Pokračujete přístavbou 173, do které vlepíte zpracované dveře 175 a okno 176. Objekt půdorysně uzavřete, osadíte na něj střechu 174 a pak jej připojíte k západnímu paláci, tj. na vyznačené místo na dílu 158. Ten nyní připojíte k celku. Terénní díl 178 přilepíte na žebro 194, jižní palác 78 a hradbu 183. Západní palác připojíte k celku tak, že jej přilepíte dílem 158 na díl 183 a současně i k terénu 178 a to díly 158 a 173. Vyrobite stříšku pavlače zkompletováním dílu 182 a přilepíte ji na vyznačená místa na dílech 158, 183 a 78. Obdobným způsobem sestavíte pavlač. Zkompletujete zábradlí 180, přilepíte k podlaze 179 a doplníte podhledem 181. Hotovou pavlač připojíte k paláci a lepíte nejprve na vyznačené místo na dílu 158, potom na přístavbu 173 a nakonec i na jižní palác 78.

Obtížné je spojit bránu číslo 3 se západním palácem. Dbejte proto na pečlivou práci a orientujte se jak situací, tak návodnou kresbou NK10, kde je vykreslen pohled na vnitřní stranu hradební zdi, tj. dílů 122 a 122•. Jak jsme již naznačili, k dílu 122 přilepíte na jeho vnitřní straně díl 122•. Na spojené rozložené díly přilepíte nejprve zkompletovaný výklenek 159 (na jeho vnitřní stranu), zpracované okenní otvory 126 (8x) a dvě sdružená okna, tj. díly 125, na vnější stranu. Pak vnitřní stranu překlopíte, vytvarujete a přilepíte pečlivě na vnější stranu. Sedm oken ochozu zdi a jedno okno výklenku jsou „nezasklená“, obě sdružená okna jsou „zasklená“. Při tom vlepíte do hradby na rysky R-R vodorovné žebro 123• a u obou dílů uzavřete zeď jejími boky k vnitřní straně zdi 122 a k přístavbě západního paláce, tj. k dílu 173, připojíte na vyznačené místo zpracovanou pavláčku, tj. díl 177. Na vnější stranu západního paláce přilepíte zpracovaný arkýř 124 na vyznačené místo na dílu 157. A teď už můžete hradbu 122 připojit k celku. Lepíte ji na vstupní křídlo 44 a 44• a západní palác, tj. díly 158 a 158•. Zkompletujete zábradlí ochozu, tj. díl 190, včetně pavláčky a přilepíte zábradlí na vyznačené místo ochozu dílu 122 a pavláčku na díl 44. Zpracujete stříšku hradby, tj. díl 192, a přilepíte na díly 122, 52 a 169. Zpracujete baštu u 3. brány. Zkompletujete díl 134, přilepíte k 135 a oba díly připojíte k dílu 133.

Hotovou baštu přilepíte k celku, tj. k dílu 38. K celku ještě přilepíte vlastní cestu, tj. díl 127, a to na díly 38, 8, 44•, 122 a 157.

Pokračujete sestavením druhé brány a cestou mezi ní a třetí branou. K vnějšímu dílu parkánové zdi 145 připojíte vnitřní část 146. Oba díly necháte rozložené a z rubu na díl 146 přilepíte na rysky K1-K1 technickou chlopeň 146* a pak je zkompletujete. Shora na zeď osadíte zpracovanou krytinu. Díl 200 na 145 a díl 201 na 146. Pak ji připojíte postupně k baště 133 a k cestě 127 a sestavíte druhou bránu. Vytvarovaný díl 137 přilepíte spolu s dílem 138 na rozložený díl 136, bránu zkompletujete a připojíte k celku, tj. lepíte na hradbu 145 a k dolní části jižního paláce 157. Zpracujete opěrák 144, připojíte k celku, tj. k dílu 157, a jeho horní část zakryjete zkompletovanou krytinou 144*. Zkompletujete vrata 139, přilepíte k bráně, tj. na díl 137, a na bránu 136 a k opěráku 144 přilepíte zpracovanou stříšku 140. Na cestu 127 a k hradbě 122 připojíte vchod do sklepů, tj. stavbičku z dílů 128 se zalepenými dveřmi 130 a zakrytou šindelovou krytinou 129. Vytvarujete a osadíte doplňující díly cesty, tj. díl 131, který lepíte na 44, 122, 128 a 127 a díl 132, který lepíte na cestu 127, k domku 130 a k hradbě 122.

Zpracujete skalní útes, přičemž začnete dílem 141. Při tom dbejte, abyste nepřehlédli některé rysky, označující lomové hrany. Na dílu 141 není vyznačeno místo pro přilepení dílu 132. Vytvarujete díl 142 a připojíte k dílu 141 a k 157. Mezi díly 142 a 144 je vklíněn úzký díl 143. K parkánové zdi 145 a k baště 133 připojíte terénní díl 153 a na vyznačená místa na něm a na parkánové zdi 145 přilepíte zpracované opěráky 152, 151, 150, 149, 148 a 147 (4x). Pod pravý okraj terénu 153 přilepíte technickou chlopeň 156. Parkánová zeď pokračuje za branou. Sestavíte ji, ale zatím nepřipojíte k celku. Bude se součástí, která naváže na dolní hrad. Zpracujete zeď 154, připojíte k ní vnější terén 155 a zakryjete krytinou 207.

Stavbu horního hradu ukončíte zpracováním velké věže. Zpracujete prostor, na který hotovou věž osadíte a tím je vrchol skalního komplexu, tj. díl 41. Vytvarujete a zkompletujete díl 56, přilepíte k němu 58 a doplníte dílem 57. Vzniklou parkánovou hradbu připojíte k dlažbě 59 a vše osadíte na vyznačené místo na dílu 41 a k vstupnímu křídlu 44. Do rozloženého dílu 55 přilepíte na rubovou stranu zpracovaná okénka 60 (11x) a tři „zazděná“ 55* a díl 55 půdorysně zkompletujete. Sestavíte pavlač 63. Je to složitá práce, pomůže vám mimo návodné kresby NK11 i připojený technický náčrtek řezu horní části věže. Zpracujete dveře 65, okna 66 (6x) a připojíte z rubu na díl 64. Ten zkompletujete a osadíte na vyznačené místo na dílu

63. Pokračujete střechou, kdy začnete přilepením dílu 73 na 67, které doplníte dvěma díly 68 a vnitřním žebrem 199*, které lepíte na díly 73 a 67 na rysky F-F.

Trpělivost budete potřebovat při kompletaci dílů 69 (2x) a 70 (2x). Horní částí je pak přilepíte k dílu 67, dolní na vnější část zábradlí dílu 63 (tam není místo pro přilepení vyznačeno). Na vyznačená místa na zábradlí dílu 63 přilepíte díly 71 (2x) a 72 (2x), které jsou záměrně nakreslené delší, a které si přistříhnete podle výsledné délky zábradlí. Hotovou střechu osadíte na nástavbu 64. Věž s nástavbou je hotová, ale nedoporučujeme, abyste je už teď připojovali k celku, tj. lepili na vyznačené místo na dílu 41. Při dalších pracích na stavbě terénů a dolního hradu by mohla být poškozena. Popíšeme proto jen způsob připojení k celku, který použijete, až k němu dojdete v našem návodu. Díl 55 osadíte na díl 41 a připojíte současně k dílům 43*, 79, 78 a 56. K věži 55 přilepíte hotovou nástavbu.

Část „a“ – Dolní hrad

Číslo dílů jsou podložena žlutou barvou a na ruby uvedených dílů si zakreslíte rysky, na které budete v průběhu stavby lepit další díly. Rysky A-A přenesete na díl 20 a 21, D-D na díl 2, E-E na díl 49 a V-V na díl 104.

Začnete kompletací dílů 1 (6x), 4, 8 (2x), 9 (2x), 11, 14 (3x), 15 (2x) a 16 (2x). První stavbou hradního areálu je stavba 1. brány s hradební zdí a baštou. Na rub vnějšího líce hradební zdi, tj. dílu 2, přilepíte postupně vytvarovaný díl 7, dolní žebro 4 na rysky D-D a střílny 1 (6x). Díl 2 přehnete a vnější i vnitřní strany spojíte včetně horních částí střílen. Zpracujete pavlač 3, přilepíte ke zkompletovanému dílu 6 a hotovou pavlač připojíte k hradbě 2. Do brány vlepíte dvě křídla zkompletovaných vrat, tj. díly 8.

Celek zatím odložíte a začnete sestavovat baštu. Zpracujete střílny 14 (3x) a 16 (2x) a přilepíte na rozložený díl 12. Zkompletované dveře 15 (2x) přilepíte z rubu na díl 13, který připojíte k vytvarovanému dílu 12. Zpracujete střechu z dílů 17, které přilepíte na 18 a osadíte na stěny bašty 12. K terénnímu dílu 20 přilepíte technickou chlopeň 20* a pak díl 20 osadíte na vyznačené místo na dílu 21. K tomu připojíte hradbu 2 a k dílům 2 a 21 baštu 12. Zkompletujete díl 19 a osadíte na díl 20 a k dílům 12 a 2. Zkompletujete díl 22, přilepíte k němu zpracovaný díl 24, na oba díly osadíte můstek 23 a zatím odložíte. Místa, ve kterých budete v operacích 9 osazovat

osu padacího mostu, jsou zakreslena kolečkem s černou úhlopříčkou. Tu v nich proříznete, opěráky zkompletujete a zadní stranou označenou malým trojúhelníkem přilepíte k hradební zdi na vyznačené místo opět označené trojúhelníkem. Pak si přiříznete kulaté párátka podle nákresu dílu 10, zkompletujete díl 11 a jeho koncem oblepíte párátka 10 a osu 10 nasunete do opěráku 9 připojeného k hradební zdi 2 a pak na druhou stranu osy nasadíte zbylý opěrák 9, který přilepíte rovněž na díl 2.

Celek zatím odložíte a zpracujete jižní hradební zeď, tj. díl 25. Na rub rozloženého dílu 25 přilepíte střílny (14x) a dolní vodorovné žebro 26. Pak díl přehnete a spojíte tak, jako u vstupní hradby 2. K dílu 25 připojíte terénní díl části „c“, a to c26, a k oběma ještě baštu dílem 13 a hradební zeď 2. Pak k vzniklému celku ještě připojíte další terénní útvar zpracovaný z dílů c7 a c7*. Pokračujete přístavbami ke zdi 26, kdy začnete hospodářskou stavbou na konci hradby. Na rub rozloženého dílu 45 přilepíte dvě zpracovaná okna 44, dveře 47 a celek zastřešíte dílem 46. Pokračujete přístřeškem pro vozy. Zkompletujete střechu 128 a přilepíte k ní dřevěnou konstrukci 129. Na terén c26 přilepíte tři pilíře 130 a pak střechu z dílů 128 a 129 přilepíte na vyznačené místo na hradební zdi 25 a na vrchol pilířů 130. Zpracujete přístavbu hospodářského stavení. Na rozložený díl 32 přilepíte vrata 33, na 32 osadíte střechu 37 a hotovou přístavbu připojíte k hradební zdi 25 a terénnímu dílu c26, kde je místo pro přilepení vyznačeno.

Vrátíte se zpět na díly části „a“ a zkompletujete díl 28, ke kterému přilepíte zpracované zábradlí 29 a hotovou pavlač připojíte k hradební zdi 25 a k pavlači hradební zdi 2. Zkompletujete zastřešení zdi 5, osadíte na hradbu 2 a k němu a k hradbě 25 připojíte zkompletovanou střechu z dílů 30 a 30*, kterou přilepíte i k baště na díly 13 a 18. Do rozložené brány 41 přilepíte vytvarovaný oblouk 42, na který připojíte zkompletovaná vrata 43 (2x). Hotovou bránu osadíte na vyznačená místa na terénní díl c26 a k hradební zdi 2. Pokračujete hospodářským stavením a spojíte díly 31 a 31*, na které na ruby přilepíte zpracované dveře 36, okna 34 (2x) a 35 (7x). Stavbu půdorysně uzavřete a osadíte na ni zkompletovanou střechu 38, na kterou osadíte dva zpracované díly 40. Na ty na vyznačená místa přilepíte zkompletovaná okna s okenicemi, tj. díly 40*, a zkompletovaný komín 39. Hotové stavení osadíte na terénní díl c26, kde je místo pro ně vyznačeno, a přilepíte k jeho přístavbě z dílů 32, 33 a 37 a vnitřní zdi z dílů 41, 42 a 43. Terénní díl c35 přilepíte na díly 25, 12 a 20. K dílu c26 přilepíte ještě technickou chlopeň c27 a dosud sestavenou část dolního hradu zatím odložíte.

Část „c“ – Terény

Část „c“ je rozložena po celém modelu. Pouze při sestavování „kopce“ se uplatní „většinové“ použití dílů. Častěji se budou střídát díly části „c“ s díly částí „b“ a „a“. Číslo dílů jsou podložena zelenou barvou a čísla černobílých dílů jsou zakreslena ve dvojitém kroužku. Na některé z nich si na rubovou stranu přenesete rysky, na které budete lepit další díly. Jsou to rysky V1 a V2 na dílu c16, ryska V3 na dílu c29•, kde na rubu z jedné strany budete lepit díl c33 a z druhé díl c34, ryska V4 na dílu 37 je totožná s lomovou čarou chlopně, která se lepí na díl c38 a i zde by vznikla nečitelná změť čar na návodné kresbě při zakreslení dílu c54•. Ryska V5 je opět na rubu dílu c38 na lomové hraně.

Na stavbě celku teď budete pokračovat sestavením terénu na jižní straně hradu. Začnete spojením dílů c24 a c25, které vytvarujete, což znamená, že důsledně provedete všechny vyznačené lomy, a pak oba díly připojíte na celek. Díl c24 lepíte postupně na díly b78• a b10 a díl c25 na b1• a na c1, kde jsou místa pro přilepení vyznačena. Zpracujete žebra c52• a c53• a přilepíte na vyznačené místo na dílu b1•. K celku teď připojíte díl c16. Začnete lepit nejprve na levé straně, kde jej přilepíte na vyznačené místo na dílu b78•, pak pokračujete připojením na díly c24, c25 a c1. Při tom k dílu c16 připojíte na vyznačené rysky žebra c53 na rysku V2 a žebro c52 na rysku V1. Rysky jsou na rubové straně dílu c16 a žebra c52 a c53 nejsou zakresleny na návodné kresbě NK1, kde by znepřehlednily jeho čitelnost. Pokračujete připojením dílu c18 na díl c17, pak k c20 a k němu a k dílu c18 přilepíte díl c21. Díl c20 dokončíte a připojíte k dílu c16. Spojíte díl c23 s c22 a oba připojíte k celku, tj. c23 na c16 dvěma stranami a díl c22 na c16 a c20. Vytvarovaný díl c19 přilepíte dvěma stranami na vyznačená místa na nároží dílu c1 a na terénní díl c7.

Nyní budete pokračovat na severovýchodní straně horního hradu a osadíte na jeho terénní chlopeň b188 spojené terénní díly c14 a c15. Lepíte c14 na díl b3 a b188 a díl c15 na díly b5 a b188. Vráťte se k jižní straně terénů hradu a vytvarujete díl c29•, ke kterému přilepíte vytvarovaný díl c30 a půdorysně zafixujete dílem c49•. K dílu c33• přilepíte díl c31 a k tomu díl c28. Díly c28 a c31 přilepíte na rubovou stranu dílu c29•, tj. na prostorový útvar z dílů c29, c30 a c49•, a tam na rysku V3 přilepíte i díl c33•. A teď už můžete tento velký prostorový útvar připojit k celku.

Lepíte díl c28 na c23, b78, b183, díl c31 na b158 a díl c33• k dílu b158•. Celou jižní stranu „kopce“ teď připojíte dolní částí na technickou chlopeň c26•. Lepte postupně zprava doleva a začněte přilepením dílu c26• na díl c7, pak c18, c21, c22, c23 a c28. Tato práce je velmi důležitá, protože od ní závisí hladké připojení již připravené jižní části dolního hradu k celku. Pokud je tedy vše v pořádku, připojte jižní část dolního hradu dílem c26 na technickou chlopeň c26•. Pokud došlo k nějakým nepřesnostem, můžete použít volné rezervní plochy k retuším. Celek ještě doplníte terénním dílem c47, který přilepíte na technickou chlopeň c27 a na díl c30. K dílu c47 ještě přilepíte technickou chlopeň c46•.

Pokračujete v práci na „kopci“. K dílům b158• a c34• přilepíte díl c36, ke kterému připojíte technický díl c34, jehož vyšší levou stranu přilepíte na vyznačené místo na dílu b158• a nižší stranu na rysku V3 na rubu dílu c29• a současně dolní stranu dílu c34 zkompletujete. Pak k němu připojíte díl c37, který současně přilepíte i na rub dílu c29• a ke kterému přilepíte na rysku V4 díl c54• a ten ještě připojíte na vyznačené místo na dílu c34•.

Práci na terénech zatím přerušíte a budete pokračovat v sestavování dolního hradu, tj. části „a“.

Touto další prací je dvojdomí pivovaru. Zde začnete jako obvykle zkompletováním oken a dveří. Zpracujete okna 59 (8x), 60 (7x), 61 (4x) a 57 (2x), dveře 58 (5x) a přilepíte na rub dílu 48 dvoje dveře 58, dvě okna 61, čtyři 59, dvě 57 a tři 60 a na rub dílu 49 troje dveře 58, dvě okna 61, čtyři 59 a čtyři 60. Na jeden konec rozloženého dílu 48 přilepíte chlopeň 48* a díl odložíte. Do dílu 49 vlepíte na rysky E-E žebro 56, ale oba konce dílů zatím zůstanou volné. Střešní díl 53 přilepíte na 51, k oběma připojíte 54 a dílem 52 střechu dokončíte. Osadíte ji na stěny 48 a připojíte k ní ještě stěny druhé části objektu, tj. díl 49. Ke střešnímu dílu 55 přilepíte štít 50 a střechu osadíte na stěny 49 a ke střeše první části, tj. k dílům 51 až 54. Zpracujete komíny 63 (2x) a osadíte na střechu 51 a další zpracovaný komín 62 přilepíte na střechu 55. Dokončený objekt zatím odložíte.

Zpracujete obloukovou hradbu, která navazuje na pivovar. Technické chlopně 64* (3x) přilepíte na rub vnějšího líce dílu 64 v místech zalomení, pak k němu přilepíte střílny 65 (6x), obloukovou hradbu přehnete a zkompletujete. Půdorysný tvar při této práci budete dodržovat podle situace. Zatím neuzavírejte dolní část a zpracujte pavlač. Díly 67 a 68 spojíte a dílem 68 přilepíte na vyznačené místo na 64. Pak zpracujete zábradlí 69 a připojíte k dílu 68 a na hradbu 64 a zábradlí 69 osadíte

zkompletovanou střechou 72. Hradbu 64 připojíte k pivovaru a zpracujete vnější schodiště. Zkompletujete díl 70, připojíte k němu díl 71 a připojíte na vyznačené místo na dílu 48 a k obloukové hradbě, tj. dílům 68 a zábradlí 69. Celý tento stavební útvar připojíte k velkému dvoru dolního hradu, tj. k dílu 32, a sestavíte pro dvůr napajedlo. Zkompletujete studnu. Díl 75 zpracujete, přilepíte k němu díl 74, zkompletujete jej a přilepíte na dlažbu 78. Zpracujete čtyři trámy, 77 přilepíte k dílům 74 a 78, na ty osadíte zkompletovanou střechu 76 a vzniklý celek osadíte dílem 78 na dvůr 32, kde je místo pro přilepení vyznačeno. Při tom se orientujte podle návodné kresby NK4. Na díl 32 přilepíte další dlažbu 79 a na tu dva zpracované díly 80, na které osadíte zkompletované koryto 81.

Pokračujete další částí hradby se stejným pracovním postupem, jaký byl u obloukové hradby. Do dílu 82 zalepíte střílny 65 (7x), vyrobíte pavlač z dílů 83 a 85, kterou přilepíte na vyznačené místo na 82 a zkompletovanou střechu 84 osadíte na 82 a 85. Přitom osadíte hradbu 82 na dvůr 32 a spojíte zábradlí 85 se zábradlím obloukové hradby 69. Stejným způsobem budete postupovat u další části hradební zdi, tj. dílu 86, do kterého vlepíte dvanáct střílen 87 a ke kterému na vyznačené místo připojíte pavlač 88 se zábradlím 89 zastřešenou střechou 90. K hradební zdi přiléhá hospodářská budova, kterou sestavíte ze čtyř oken 73, dveří 125 a 126, které přilepíte z rubu na stěny 123 a zastřešíte dílem 124. Hotovou stavbu přilepíte na vyznačené místo pod pavlačí na hradbě 86 a na dvůr 32, kde je místo pro přilepení zakresleno. Další stavení sestavíte z oken 122 (4x), dveří 121, které přilepíte z rubu ke stěnám 119, zastřešíte jej dílem 120 a přilepíte k hradbě 86 a na dvůr 32, kde jsou místa pro přilepení vyznačena. Plot, předělující dvůr dolního hradu, vyrobíte z dílů 133 a 134, které zpracujete včetně vrat a osadíte na tečkovanou čáru dílu 32 a přilepíte dílem 133 na pivovar, tj. díl 49 a plot 134 přilepíte na 32 a k objektu 119.

Pokračujete sestavením druhé bašty. Zpracujete střílny 93 (3x), dveře 94 (2x) a okno s okenicemi 91*. Dveře přilepíte na rub dílu 91 a na jeho líc okno 91*, střílny na rub vytvarovaného dílu 92 a ten připojíte k dílu 91. Střechu zpracujete z dílu 95, ke kterému přilepíte díl 96 a hotovou osadíte na stěny dílů 91 a 92. Půdorysně půlkruhový tvar zafixujete terénním dílem 103, který lepíte zatím jen na díl 92. Zkompletujete hradbu 100, do které při kompletaci vlepíte díl 99 a hotovou hradbu připojíte k baště 92 a terénu 103. Zkompletujete podlahu pavlače 97, připojíte k ní zpracované zábradlí 98 a přilepíte pavlač dílem 97 k baště, tj. dílu 91. Zkompletujete můstek 102, přilepíte jednou stranou k pavlačí 97, bokem k hradbě a třetí stranou ji

později připojíte ke zdi stavení 104. Můstek není na návodné kresbě NK4 zakreslen, znepečehlednilo by to její čitelnost. Zpracovanou střechu pavlače, tj. díl 101, připojíte k baště a osadíte na hradbu 100. Baštu i hradbu připojíte k dvorku 127.

Hospodářské stavení začnete kompletací oken 108 (3x) a 109 (3x), dveří 107 a 132 a přilepíte jej na rub dílu 104, který půdorysně vytvarujete a vlepíte do něj žebro 104*. Podrobně je tato část dolního hradu zakreslena v návodné kresbě NK4. Střechu stavení sestavíte z dílů 105 a 106 a hotovou osadíte na zdi, tj. na díl 104. Na střechu osadíte zkompletovaný komín 110 a dokončené stavení připojíte k dvorku 127, hradbě 100 a můstku 102. Zpracujete dvě okna 113, dveře 114 a přilepíte na rub dílu 111, ten půdorysně vytvarujete, uzavřete, zastřešíte dílem 112 a hotový domek připojíte ke stěně 104 sousedního stavení a k dvorku 127. U přístavby 115 zpracujete dvě okna 117, dveře 116, přilepíte na rubovou stranu dílu 115, zastřešíte dílem 115* a připojíte ji k domku 111 a dvorku 127. Na vyznačená místa na dílech 119 a 115 přilepíte zpracovaná křídla vrat, tj. dva díly 118.

Vrátíte se k celku a dokončíte „kopec“. K dílu b158• a dílu c34• přilepíte díl c55•. Na díl c38 sestavíte zbytek nedokončené stavby. K dílu c41 přilepíte c42, dokončíte dílem c43, který přilepíte k dílu c41 a vzniklý prostorový útvar osadíte na vyznačené místo na dílu c38. Ten pak připojíte k celku, tj. lepíte k dílům 158•, c36, c37, c55• a na konec znovu na 158• na nároží dílů 157 a 158•. Teď nastal čas přilepit západní část dolního hradu, tj. díl c32 i s jeho stavbami k celku. Díl c32 přilepíte nejdříve na pivovar, tj. na díly 48 a 49, pak na technickou chlopeň c46, dále na díly c30, c37, c38, technickou chlopeň c45 a vodorovný technický díl c55• a svislý c56.

Připravený celek bašty s hospodářskými staveními a dvorkem, tj. dílem 127, připojíte k celku. Lepíte baštu a 92 se střechou pavlače 101 na hradbu 86 a její střechu 90 a dvorek 127 připojíte dílem 119 k terénu c32. K terénům celku, tj. dílům c127, terénní chlopni c45, dílům c37 a c38, přilepíte terénní díl c44 a k němu a ke stavení 104 a dílu c38 připojíte zkompletovaný terénní díl c39. Zpracujete díl c40 a s pomocí chlopně c48 připojíte k celku. Lepíte na díly c39, c104, c38 a b136. K celku teď připojíte hradební zeď, kterou máte již připravenou od stavby horního hradu a je sestavena z dílů b154, b207 a z terénního dílu b155. Přilepíte díl b154 na b136, c40, a104 a terén b155 na vyznačené místo na nároží hradby 100 a na terén b153 a technickou chlopeň b156.

Nyní osadíte na celek velkou věž postupem popsáním na konci návodu pro sestavení horního hradu.

Úplně poslední prací na hradní budově je zpracování českého praporu, tj. dílu 131, kterým oblepíte slabý špendlík a umístíte prapor na celek. Nejvhodnějším umístěním by asi byla bašta u první brány v místě jejího štítu.

Část „d“ – Formanské vozy

Kdo bude chtít, může nádvoří hradu ještě doplnit o dva formanské vozy. Jejich stavba z dvou sad dílů 1-7 podložených fialovou barvou je velice jednoduchá a snadno ji zvládnete podle návodné kresby NK12.

A to je vše. Věříme, že jste pracovali přesně a pečlivě a že jste tak získali pěkný model do své sbírky. Hodně úspěchu při stavbě vám přeje arch. Richard Vyškovský a všichni, kteří se na přípravě a výrobě modelu podíleli.

VII. Stažení souborů

Stavitelům modelu nabízíme také možnost stáhnout si celkovou situaci už přímo v tiskové velikosti, návodné kresby v původních rozměrech i úvodní informace a kompletní návod ke stavbě v textové podobě z našich webových stránek na adrese **<http://www.erkotyp.cz/download/okor/pro-modelare.zip>**.

For foreign modelers

We also offer model builders the opportunity to download the overall situation directly in print size, instructional drawings in the original dimensions, as well as introductory information and complete construction instructions in text form for possible translation from our website at **<http://www.erkotyp.cz/download/okor/for-modelers.zip>**.